

Діп І.Ю., к.ю.н., доцент,
Надзвичайний і Повноважний Посол України,
Заслужений юрист України,
докторант ДВНЗ «Ужгородський національний університет»,
м. Ужгород, Україна

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ЯК ПРІОРИТЕТ УКРАЇНИ, ВИЗНАЧЕНИЙ В ДЕРЖАВНИХ СТРАТЕГІЯХ

З моменту отримання незалежності Україна визначила одним із пріоритетів зовнішньої політики вступ до Європейського Союзу. Так, 11 червня 1998 року Указом Президента України було затверджено «Стратегію інтеграції України до Європейського Союзу» [1]. Варто відмітити, що правовою основою даного документу було визначено Угоду про партнерство та співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами.

В рамках цієї Стратегії сформульовано базові принципи співробітництва України з Євросоюзом, зокрема були виділені такі напрями інтеграційного процесу:

1. Адаптація законодавства України до законодавства ЄС, забезпечення прав людини;
2. Економічна інтеграція та розвиток торговельних відносин між Україною і ЄС;
3. Інтеграція України до ЄС у контексті загальноєвропейської безпеки;
4. Політична консолідація та зміцнення демократії;
5. Адаптація соціальної політики України до стандартів ЄС;
6. Культурно-освітня і науково-технічна інтеграція;
7. Регіональна інтеграція України;
8. Галузева співпраця у таких сферах: транс'європейська, транспортна, магістральні газо- та нафтопроводи, електроенергетична та інформаційних мереж, співробітництво у галузі юстиції, запобігання та боротьба зі злочинністю, митна справа, науково-дослідницька, промисловість та сільське господарство;
9. Співробітництво у галузі охорони здоров'я.

Згадана Стратегія, яка тривалий час була стимулом для розвитку двосторонніх відносин, втратила чинність 7 липня 2015 року.

Крім того, 18 березня 2004 року була затверджена «Загальнодержавна програма адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу», яка чинна до цих пір. Основна мета Програми полягає у визначенні механізму досягнення Україною відповідності

третьому Копенгагенському та Мадридському критеріям набуття членства в Європейському Союзі [2].

Необхідно також зауважити, що по завершенню терміну дії «Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу» нового документу, який би стосувався саме цього питання, так і не ухвалено. Після підписання Угоди про асоціацію у 2014 році окремі напрями стратегічного партнерства між сторонами за різними галузями були визначені саме у ній [3].

Тому, багато питань, які стосуються євроінтеграції після 2014 року знаходили своє відображення у різного роду державних стратегіях. Наприклад, в Національній економічній стратегії на період до 2030 року серед орієнтирів наводиться європейська та євроатлантична інтеграція України, а також наближення законодавства України до європейського у сфері економіки [4].

У Національній транспортній стратегії України на період до 2030 року євроінтеграція також висвітлена з точки зору багатьох аспектів, які стосуються різних типів транспорту. У Стратегії наголошується, що її реалізація сприятиме наближенню України до Євросоюзу та сприятиме поступовій інтеграції до його внутрішнього ринку [5].

Інші стратегії, серед яких «Стратегія сталого розвитку України на період до 2030 року», «Стратегія національної безпеки», «Стратегія низьковуглецевого розвитку України до 2050 року», «Стратегія інноваційного розвитку України до 2030 року» та ряд профільних державних стратегій України, також містять положення, що прямо чи опосередковано стосуються євроінтеграційного вибору держави.

Крім того, починаючи з 2018 року, Уряд на трирічний період додатково затверджує Стратегію комунікацій з питань європейської інтеграції України, мета якої полягає у створенні свідомої суспільної підтримки серед громадян України щодо членства в Євросоюзі [6].

Отже, з моменту отримання незалежності, Україна на державному рівні оголосила своїм пріоритетом вступ до Європейського Союзу. У свою чергу це знаходило відображення у державних стратегіях. Перша така стратегія прийнята у 1998 році. Вона охоплювала широкий спектр питань і була розрахована на 17 років. Після завершення її терміну дії у 2015 році нова стратегія не була розроблена. Проте, окремі положення стосовно двостороннього співробітництва з ЄС були висвітлені в Угоді про асоціацію, яка в подальшому лягла в основу багатьох стратегій України у різних галузях.

Література

1. Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу: Указ Президента України від 11.06.1998 р. № 615/98: станом на 10 лип. 2015 р.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/615/98#Text> (дата звернення: 16.02.2024).

2. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18.03.2004 р. № 1629-IV: станом на 4 листоп. 2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text> (дата звернення: 16.02.2024).

3. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Угода Україна від 27.06.2014 р.: станом на 30 листоп. 2023 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text (дата звернення: 16.02.2024).

4. Кабінет Міністрів України. Постанова від 03 березня 2021 р. № 179 Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179> (дата звернення: 16.02.2024).

5. Про схвалення Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року: Розпорядж. Каб. Міністрів України від 30.05.2018 р. № 430-р: станом на 3 трав. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-r#Text> (дата звернення: 16.02.2024).

6. Про схвалення Стратегії комунікації з питань європейської інтеграції України на період до 2026 року: Розпорядж. Каб. Міністрів України від 09.12.2022 р. № 1155-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1155-2022-r#Text> (дата звернення: 16.02.2024).

УДК 340:12(043.2)

Загоруй Л.М., к.ю.н., доцент

Загоруй І.С., к.і.н., доцент

Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Даля, м. Київ, Україна

ПРАВОВІ ЦІННОСТІ: ВИКЛИКИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ

Питання про правові цінності залишається актуальним незважаючи на те, що вчені-правники тривалий час працюють над дослідженням правової природи цього феномена, класифікацією та «...осмисленням правових цінностей і розробкою ціннісного підходу у правових дослідженнях» [1, с. 1]. В умовах воєнного конфлікту загострюється проблематика правових цінностей, оскільки виникають виклики та тенденції, пов'язані з воєнними діями та їх наслідками. Сам факт розв'язання державою-агресором війни проти іншої суверенної, демократичної, правової держави з метою її знищення на перший погляд може ставити під сумнів такі цінності в праві як свобода, справедливість, інші цінності, які є складовою демократії,